

JOAN F. MIRA

“I sobretot el penosíssim cas de Joan Ignasi Pla, que en el comitè regional del seu partit afirma que ell estarà a favor del que diguen els caps de Madrid –ahir blanc, avui negre, demà gris–, per un principi de ‘lleialtat federal’: perquè, ‘por encima de la Comunidad’, diu el diari que va dir, ‘existe un proyecto que es España’. Això mateix”

Pareixia una cosa medieval i passada, un concepte que ve d’altres temps, de la fidelitat que hom ha de guardar al senyor, de la relació entre el sobirà i els súbdits, de l’honor del cavaller que es trenca si trenca el lligam de la jerarquia. Pareixia que, en una societat social, civil, civilitzada, de ciutadans, aquest valor antic hauria d’haver-se desplaçat a l’àmbit de la moral personal, de la veracitat, de la responsabilitat col·lectiva. Fora, per tant, de l’àmbit d’un patriotisme de camp de batalla, d’aliats i enemics, de tancar files al voltant de l’estendard, de la corona, o del senyor de la guerra. Pareixia, però sembla que no hi hem arribat, a aquest estadi postfeudal, o que tornem molt veloçment al feudalisme. Aquests dies, doncs, si vostès han seguit una mica la premsa del gran regne d’Espanya, i més encara la del petit regne de València, hauran pogut constatar que la lleialtat més clàssica, la feudal i monàrquica, la del patriotisme antic i sense seny (“*right or wrong, my country*”, i altres fascinants models equivalents i pròxims), circula en boca dels més acreditats representants de la cosa pública, des del govern prepotent i des de la trista oposició. Pot ser un incident miserable, com la invenció d’un encontre de Felipe González amb el primer ministre i el rei del Marroc: González deslleial, perquè hauria parlat sense llicència amb els representants dels enemics; com el pobre xicot Zapatero, quan els va fer una discreta visita insubstancial. De la deslleialtat a la traïció, el pas és només de matís o de grau. El govern i el partit del govern són ara, pel que sembla, l’encarnació sobirana de la pàtria, i les seues decisions són el mot d’ordre del senyor: qui no s’hi sotmet, és deslleial, sospitós de traïdoria, poc menys que un rebel mereixedor de condemna i d’escarni. I no posaré més exemples d’aquest mateix estil (com ara certes acusacions a propòsit del “pacte antiterrorista” al País Basc), perquè no m’interessen massa: ja s’ho faran.

M’interessa un poc més, perquè em toca de prop, la grotesca polèmica al voltant de l’anomenat Pla Hidrològic Nacional, nacional d’Espanya, i dels seus derivats polítics, patriòtics, deslleials i lleials. Resulta ser, com vostès deuen saber, que fa alguns anys l’insigne ministre Borrell proposà un pla de transvasament de 1.800 hectòmetres cúbics de l’Ebre, si no em falla la memòria. Resulta que, llavors, la bona gent del PSOE ho van considerar modern, útil per a la pàtria i saludable. Resulta que ara el PP ha aprovat un pla per transvasar-ne 1.000 hectòmetres, i que la bona gent del PSOE no sap molt bé si ha d’estar a favor o en contra d’aquest pla, que no és seu sinó dels altres, què hi farem. No entrem en el cas d’on anirà gran part d’aquesta aigua, i per a fer què: camps de golf, piscinetes i gespa, més regadius a Múrcia i a Almeria, negocis no molt clars. Entrem en el cas de la lleialtat: el cas de la pobra senyora Sornosa, eurodiputada valenciana, que ha fet paper d’enemiga de la pàtria perquè posà en dubte, a Brussel·les o a Estrasburg, el seny d’aquest pla hidrològic; el cas de les Corts Valencianes, debatent patriotismes hidràulics; el cas del senyor Bono de la Manxa, gran amic de Zaplana, afirmant –el vaig veure a la tele– que a ell li importen només les promeses que li ha fet Aznar; el cas del senyor Iglesias, jurant que ell no serà president d’Aragó un minut més si el seu partit accepta el famós pla (no sé què espera, doncs, a dimitir); i sobretot el penosíssim cas de Joan Ignasi Pla, que en el comitè regional del seu partit afirma que ell estarà a favor del que diguen els caps de Madrid –ahir blanc, avui negre, demà gris–, per un principi de “lleialtat federal”: perquè, “por encima de la Comunidad”, diu el diari que va dir, “existe un proyecto que es España”. Això mateix. I perquè “no defendemos postulados nacionalistas”. Ja veuen si se’n pot traure suc, de tanta lleialtat.